ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. JUDr. Soňou Panuškovou, advokátkou, se sídlem Bavorova 26, Strakonice, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 11. 2012, č. j. 16 Ad 43/2012 - 63,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 11. 2012, č. j. 16 Ad 43/2012 - 63, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 27. 11. 2012, č. j. 16 Ad 43/2012 - 63, odmítl žalobu proti usnesení žalované ze dne 10. 7. 2012, č. j. X, kterým bylo zastaveno řízení o námitkách žalobce proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 3. 2012, č. X, o zamítnutí žádosti o invalidní důchod.

V odůvodnění soud uvedl, že žalobce sice podal námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 3. 2012, ale dne 14. 6. 2012 vzal tyto námitky zpět, proto žalovaná řízení zastavila. Žalobce tudíž nevyčerpal řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem a soudu nezbylo než žalobu odmítnout jako nepřípustnou ve smyslu ustanovení § 68 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost a požádal o ustanovení zástupce z řad advokátů. Nejvyšší správní soud usnesením ze dne

16. 1. 2013, č. j. 4 Ads 133/2012 - 19, ustanovil zástupkyní stěžovatele JUDr. Soňu Panuškovou, advokátku.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatel namítal, že mu byla dne 14. 6. 2012 na pracovišti žalované v Plzni předložena k podpisu listina, kterou podepsal, aniž věděl, že se tím vzdává možnosti přezkoumání svých námitek. Žalovaná jej dostatečně nepoučila o jeho právech a následcích zpětvzetí námitek. Navíc v dané době z důvodu špatného zdravotního stavu jednal na úřadech zmateně, po lehké mozkové příhodě zapomínal a nebyl schopen posoudit následky svého jednání. Stěžovatel uzavřel, že řádný opravný prostředek - námitky využil a nesprávným postupem správního orgánu se jich proti své vůli, v tísni a pod nátlakem vzdal. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti a jejím doplnění.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, „[j]*e-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem.*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 625/2005, www.nssoud.cz). Nejvyšší správní soud proto považoval za důvod kasační stížnosti důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud shledal, že napadené usnesení o odmítnutí žaloby je nezákonné ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s, neboť krajský soud na projednávanou věc nesprávně aplikoval ustanovení § 68 písm. a) s. ř. s., podle kterého *žaloba je nepřípustná také tehdy, nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.*

Citované ustanovení totiž na projednávanou věc nedopadá. S krajským soudem lze souhlasit potud, že žalovaná věcně neposuzovala důvodnost námitek stěžovatele proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o invalidní důchod. Za této situace nemůže být předmětem soudního přezkumu otázka zákonnosti prvostupňového rozhodnutí, neboť ve vztahu k němu stěžovatel skutečně nevyčerpal řádné opravné prostředky.

V soudním řízení o žalobě proti usnesení žalované o zastavení řízení o námitkách však soud může (a tedy při splnění podmínek řízení musí) věcně přezkoumat, zda byly dány předpoklady pro zastavení řízení. Ve vztahu k tomuto výroku již stěžovatel žádnými řádnými opravnými prostředky ve správním řízení nedisponuje, nevyčerpání opravných prostředků mu tudíž nemůže být přičítáno k tíži. Jedná se o analogickou situaci k opožděně podanému odvolání, kde rovněž nejsou vyčerpány opravné prostředky ve vztahu

k prvostupňovému správnímu rozhodnutí, avšak soudní přezkum správnosti závěrů o opožděnosti odvolání odepřít podle § 68 písm. a) s. ř. s. nelze.

Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *„[v] řízení o žalobě proti rozhodnutí, jímž bylo odvolání žalobce zamítnuto dle § 60 správního řádu z roku 1967 (nyní dle § 92 správního řádu z r. 2004) jako opožděné, se krajský soud zabývá pouze otázkou, zda bylo odvolání skutečně podáno opožděně, či nikoliv, nezabývá se tedy námitkou nezákonnosti, ale ani nicotnosti rozhodnutí správního orgánu I. stupně.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2008, č. j. 2 As 53/2007 - 111, nebo rozsudek ze dne 30. 9. 2008, č. j. 8 As 51/2006 - 112, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud není oprávněn s poukazem na nevyčerpání opravných prostředků odepřít žalobci soudní přezkum usnesení o zastavení řízení o námitkách z hlediska toho, zda byly splněny podmínky pro zastavení řízení, či nikoliv. Stěžovatel ve svých podáních zpochybňoval naplnění předpokladů pro zastavení řízení, krajský soud byl proto povinen meritorně posoudit, zda žalovaná postupovala správně, pokud řízení o námitkách zastavila.

Za dané procesní situace Nejvyšší správní soud shledal usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 11. 2012, č. j. 16 Ad 43/2012 - 63, nezákonným, a proto jej zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Shora uvedeným právním názorem je krajský soud v dalším řízení vázán (srov. § 110 odst. 4 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti a odměně ustanovené zástupkyně rozhodne podle § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. krajský soud.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. března 2013

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu